

Genbrugstøj slår revner i klimabelastende modehuse

at slå revner:
to shatter

Unge klimabevidsthed ændrer forbrugsmønstrene inden for tøjindustrien. Det **tvinger** modehusene til nytænkning.

at tvinge:
to force

Skrevet af Kasper Baatrup

at gøre en forskel:
to make a difference

Hvis du vil **gøre en forskel** i klimakampen og være med til at sikre, at klimamålene **indfries**, så lad være med at købe nyt tøj. Tøjindustrien er en af de helt store klimasyndere og **udleder** flere drivhusgasser end fly- og skibstrafik tilsammen. I det samlede billede afhænger meget af, at H&M, Nike, Levi's, Hermès og **alverdens** øvrige producenter omlægger forretningen, så genbrug og reparation kommer til at spille en større rolle.

at indfri:
to meet

at udlede:
to emit

alverdens:
all the world's

Bevægelsen er allerede **undervejs**, og modehuse som Gucci, Stella McCartney og Burberry har indledt samarbejder med online-platforme, der handler med brugt tøj. De foreløbige ændringer i industrien er i høj grad **fremtvunget af** de unges klimahensyn, hvor det at købe genbrugstøj anses for at være god stil - ikke kun æstetisk men også moralsk.

undervejs:
ongoing

fremtvunget af:
prompted by

For producenterne er **gevinsten** ved at sælge flere second hand-varer, at det giver adgang til et nyt og yngre segment, som hverken har råd eller lyst til at købe sig fattig i nyt tøj. Men selvom udviklingen er positiv, er det langt fra nok. For at klimakampen ikke skal gå op i sømmene, kræver det, at industrien nærmest **bremser** produktionsbåndet totalt. Og det ser ikke ud til at ske foreløbigt.

en gevinst:
a gain

at bremse:
to stop

De unge går forrest

Modeindustrien står for 10 procent af verdens CO2-forbrug og udleder 20 procent af **spildevandet**. At producere et par jeans kræver, hvad der **svarer** til en persons drikkevand i 10 år. Samlet set skal produktionen af nyt tøj reduceres med et sted mellem 75-95 procent, hvis risiciene for meteorologiske katastrofer skal bringes ned på et acceptabelt niveau.

spildevand:
sewage

at svare til:
to be equivalent to

Noget af det, der gør industrien svær at bremse er, at mode per definition er **underlagt** - og **fordrer** - forandring i et hektisk tempo.

at være underlagt:
to be subject to

at fordre:
to demand

Heldigvis er klimabelastningen begyndt at præge de unges valg af tøj. Hvor nyt tøj tidligere kunne få mange til at slå **sparegrisen** i stykker, er vintage i dag gået hen og blevet en ny statusmarkør. I stedet for at halse efter de omskiftelige modeluner, som i forbifarten ensretter opfattelsen af, hvad der er rigtigt at have på, sammensætter de unge nu genbrugstøj på måder, som kan give, hvad der føles som et mere personligt **udtryk**. Dertil kommer, at de udsøger kvalitetsprodukter, som kan holde længe.

en sparegris:
a piggy bank

et udtryk:
a style

at lade hensynet til:
to let consideration for

at råde:
to guide

Ultimativt handler det om **at lade hensynet til** planeten **råde** i valg af beklædningsdele, og den holdningsændring begynder at påvirke industrien.

Det anslås, at genbrugsmarkedet vil mærke en vækst på 20 procent årligt fremover. Hos Forbrugerrådet Tænk ser man den stigende handel med genbrugstøj som en positiv udvikling, der kan være med til at stække en **fremherskende** tendens, hvor mange køber bunkevis af nyt, billigt tøj i dårlig kvalitet på nettet. Tøjet har en kort levetid, er belastende at producere og fragte og kan ikke bruges på genbrugsmarkedet.

fremherskende:
prevalent

Hvis det skal bremses, skal alle - ikke kun de unge - lære at gå på jagt efter **genbrugsguld**.

genbrugsguld:
second hand gems

Kilder: DR, Weekendavisen, BBC

1

Brainstorm i plenum: Lav en liste med ord, I tænker på i forbindelse med 'Genbrug'.

2

I artiklen står bl.a. ordene; 'klimasynder, klimakamp, klimamål, klimahensyn, klimabelastning'. Hvilke andre sammensatte ord kender I, som består af 'klima' + andet ord?

3

Beskriv billederne til artiklen.

4

Hvad betyder verberne/konstruktionerne fra artiklen:

at sikre

at have råd til

at præge

at udsøge

at indlede

at gå op i sømmene

at halse efter

at anslå

at anse

at udlede

at ensrette

at fragte

5

Skriv to sætninger med to udvalgte verber fra opgave 4.

a. _____
_____

b. _____
_____

6

'At halse efter noget', som der står i artiklen, betyder at løbe efter noget (lettere forpustet). På dansk er der mange verber, som hver især beskriver en måde at gå/løbe på.

Diskuter i grupper, hvordan man kan bruge nedenstående verber:

vandre

rende

tage benene på nakken

spurte

slentre

vralte

spæne

drøne

spankulere

traske

lunte

promenere

7

Skriv to sætninger, hvor du bruger to af bevægelsesverberne fra opgave 6.

I artiklen er der nogle sammensatte ord, fx ordet 'fitnesscenter'.
 Dan sammensætninger af ordene på næste side, og tilføj
 fugelement 'e', 's' eller intet fugeelement. Skriv også artiklen på
 det sammensatte ord.

Sproghjælp

Den mest almindelige måde at lave sammensætninger på af to ord, er ved at ikke tilføje noget fugeelement, som fx **sommer-jakke**. Det er cirka 68% af alle sammensætninger der dannes sådan. 27% dannes ved at tilføje et 's', som fx **afdeling-s-chef** og 5 % dannes ved at tilføje et 'e', som fx **jul-e-middag**.

Det er endvidere det bagerst placerede substantiv der afgør det sammensatte ords køn.

Hvis man har sammensætninger på tre led, er der ofte et 's' foranstillet det sidste led, fx **rød-vin-s-glas**.

Der er nogle eksempler på at man danner sammensætninger på en anden måde, fx hedder det **nat-kjole**, men **natte-liv**.

a. fløde + kage

b. drøm + kage

c. jul + gave

d. tøj + forbrug

---

e. kat + bakke

f. kat + konge

g. eftermiddag + kaffe

h. morgen + mad

---

i. morgen + avis

j. børn + bog

k. børn + have

l. brus + bad

---

m. snaps + glas

n. vin + glas

o. efterår + kollektion

p. sommer + kollektion

9

Ordet 'beklædningsdele' indgår i artiklen, og ordet 'et klæde' er et gammelt dansk ord for fx 'tøj'. Vi har både et substantiv 'et klæde' og verbum 'at klæde'.

Slå ordene op i DDO og find ud af hvad nedenstående ord betyder.

Verber

Substantiver

klæde om	beklæde	et klædeskab	et håndklæde
klæde sig ud	klæde sig ordentligt på	en udklædning	klæd-ud-tøj
klæde sig på	afklæde	et forklæde	
klædt på til noget	klæde nogen godt/dårligt		

10

Tal sammen i grupper om hvad I køber af genbrugsting. Og diskuter også hvilke produkter I aldrig kunne finde på at købe som genbrug.

11

Her er nogle gode råd til et mere bæredygtigt tøjforbrug. Tilføj selv punkter til listen. Husk at bruge imperativform:

- Brug dit tøj mere og køb bedre kvalitet
- Reparerer dit tøj, så du har det i længere tid
- Vask tøjet korrekt
- Køb genbrug, second hand og vintage

Du skal skrive ca. 150 ord.

[illegible]